

Nr 279.

Af herr **Kronlund**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till grunder för tillgodogörande af kronans jakträtt.*

I den till Riksdagen aflämnade propositionen (nr 99) med förslag till grunder för tillgodogörande af kronans jakträtt föreslår Kungl. Maj:t i punkt 1 att kronans jakträtt bland annat å kungsgårdar, kungsängar, kronoparker, från kronans jordbruksdomäner vid utarrendering undantagen skog och i öfrigt all kronan tillhörig odisponerad mark, å statens till bergshandteringens och sågverksrörelsens stöd anslagna skogar, äfvensom å häradsallmänningar utöfvas af Konungen själf och chefen för hans hofjägeristat jämte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktiga.

En dylik privilegierad ställning kan ju äga något sken af befogenhet då det gäller Konungens egen person. Förmodligen har man väl utgått från att Konungen själf behöfde den rekreation, som jakten torde medföra, efter de trägna regeringsomsorgerna till landets och folkets väl.

Att emellertid en dylik särställning skulle medgifvas chefen för konungens hofjägeristat kan jag icke finna vara i något afseende befogad. Bemälda person har icke någon som helst anställning i statens tjänst, och hans verksamhet såsom chef för hofjägeristaten kan icke anses tillgodose något det ringaste statsintresse. Såvida hans ställning icke innebär allenast en tom hoftitel, något, som jag antager vara fallet, måste han i förenämnda egenskap i allt fall blott anses vara en privat tjänsteman hos Konungen personligen. Denna ställning kan naturligtvis icke på minsta sätt, enligt mitt förmenande, medföra något anspråk på att anse staten tillhörig mark såsom hans privilegierade jaktområde, där han med sällskap, valdt bland hvilka som helst och naturligtvis företrädesvis bland hans egna vänner, äger fullkomligt okontrolleradt an-

ställa jakter jämväl å högdjur och annat villebråd, som eljest innehar en jämförelsevis skyddad ställning.

Denna en hoftjänsteman tillagda företrädesrätt får en bjärt belysning af det i en vid denna riksdag afgifven motion påpekade förhållande, att de s. k. skogstorparna eller innehafvarna af odlingslägenheter å kronoparkerna i Norrland icke ens äga rätt att jaga och tillgodogöra sig det villebråd, som anträffas inom det af dem innehafda område; de, som kanske nedlägga hela sitt lifs arbete på bebyggande och uppodlande af kronans odlingsbara marker och det vanligen inom de allra aflägsnaste trakter och under de mest tarfliga och hårda förhållanden och som därigenom skänka högre värde åt statens jord och tillika skaffa nya skatteobjekt åt staten, äga sålunda icke rätt att ens å deras innehafda marker tillgodogöra sig något slags vildt, ej ens det allra obetydligaste, under det att chefen för hofjägeristaten, som icke kan åberopa sig på någon slags verksamhet till befrämjande af ett statens intresse å dess mark, skall äga en snart sagdt oinskränkt jakträtt å såväl denna mark som äfven å häradsallmänningar. Olämpligheten af nu anmärkta stadgande synes mig häraf framträda i en bjärt dager.

I propositionen åberopas såsom stöd för förslaget, att chefen för hofjägeristaten, d. v. s. öfverhofjägmästaren, borde fortfarande få vara i åtnjutande af denna honom nu tillkommande rätt på grund af historiska skäl och därför att han endast kan anses utöfva den Konungen personligen tillkommande jakträtt. En dylik på grund allenast af historiska skäl grundad företrädesrätt synes mig böra med fortaste afskaffas, då denna företrädesrätt icke är grundad på något samhällsgagnande eller för staten nyttigt arbete utan endast är ägnadt att med yttre maktbefogenhet stärka de tomma och numera så ytterst otidsenliga hoftitlarna. Den Konungen personligen medgifna rätt å kronan tillhörig mark är i och för sig ägnad att väcka stora betänkligheter såväl ur ekonomisk som ur humanitär synpunkt. Under dylika jakter lägges beslag på jägeristaten underlydande tjänstemän af såväl lägre som högre grad, deras tid och arbetskraft undandrages staten och det allmänna för att tillhandagå vid dessa nöjesjakter. Om man nu af förut angifna skäl emellertid bibehåller denna rätt åt Konungen personligen, finns icke, enligt mitt förmenande, det allra minsta skäl att bibehålla denna rättighet åt en hoftjänsteman, synnerligast som denna rättighet, utöfvad fullkomligt okontrolleradt, icke allenast af denna hoftjänsteman utan ock af alla dem, som denne behagar hafva i sitt sällskap, icke kan medföra det ringaste gagn för staten eller det allmänna, men väl kan, på sätt jag förut angett, inkräkta på jägeripersonalens tid och arbete och med-

föra nackdel för staten. På grund häraf anser jag, att Riksdagen icke bör medgifva chefen för Konungens hofjägeristat att utöfva kronans jakträtt, med undantag af sådan, som förefinnes å kronans hägnade jaktmarker och djurgårdar, hörande till de kungl. lustslotten och andra till Konungens egen disposition ställda lägenheter. Med anledning af hvad jag sålunda anfört får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen vid antagande af föreliggande förslag till grunder för tillgodogörande af kronans jakträtt icke ville medgifva chefen för Konungens hofjägeristat att utöfva kronans jakträtt på kungsgårdar, kungsängar, kronoparker, från kronans jordbruksdomäner vid utarrendering undantagen skog och i öfrigt all kronan tillhörig odisponerad mark, å statens till bergshandteringens och sågverksrörelsens understöd anslagna skogar, äfvensom å häradsallmänningar, och att förslaget i berörda delar måtte underkastas den omredigering, som af min motion påkallas.

Stockholm den 6 april 1912.

Georg Kronlund.
